

Татарстан республикасы Арча районы “Яңа Кенәр балалар ижат йорты”
муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе

Программа үзгәртүләр һәм өстәмәләр белән
методик (педагогик) утырышта
кабул ителде: МБУДО «Яңа Кенәр БИЙ»
директоры

« 31 » 08 20 24 ел.

Протокол № 1

« 02 » 09 20 24 ел.

Раслийм:

Г.М.Камалиева

Приказ № 56

Өстәмә гомумбелем бирү гомуми үстерү программасы
(Нәфис-эстетик юнәлеш)
«Әкият»

Укучыларның яше: 7-10 яшь
гамәлгә ашыру вакыты: 2 ел

Автор-төзүче:
Ситдикова Ч.А.
Өстәмә белем бирү педагогы

Яңа Кенәр 2024

Белем бирү программасының информация картасы

1	Белем бирү учреждениесе	МБУДО «Яңа Кенәр балалар ижат йорты»
2	Программаның тулы исеме	Мәктәп театры
3	Программаның юнәлеше	Нәфис - эстетик
4	Автор-төзүче турында мәғлүмат	Автор-төзүче - I квалификацияле өстәмә белем бирү педагогы
5	Программа турында мәғлүмат	
5.1.	Үтәлү срогы	2 ел
5.2.	Укучыларның яше	7 – 10 яшь
5.3.	Программага характеристика - программаның тибы - программаның төре - программаны проектлау принцибы - укыту процессын карап тотуның һәм уку процессын оештыру формасы	Модифицированный Гомумүстерешле Модульле

5.4.	Программаның максаты	укучыларны татар театр сэнгатен аңларга һәм образларны ижат итәргә өйрәтү .
6	Белем бирү эшчәнлегенең формасы һәм алымнары	практик дәрес, төркемнәрдә эшләү, аерым балалар белән эшләү, актёрлык осталыгы буенча тренингләр, уеннар, әңгәмә, уен-сәяхәт, экскурсия
7	Нәтижелелек мониторингы формасы	Зачет, контроль дәрес, тамашачы алдында чыгыш ясау
8	Программаны тормышка ашыруның нәтижелелеге	-укучы фикерләргә, үз фикерен дәлилләргә өйрәнә; -сөйләм телен камилләштерә ; -әхлак һәм зөвык тәрбиясе ала; -шәхес булып тәрбияләнә, үз урынын таба;
9	Раслау һәм соңгы төзәтмәләргә кергү датасы	

Эчтөлөк:

<u>1.</u> Титул бите.....	1 бит
<u>2.</u> Белем бирү программасының информацион картасы.....	2-3 бит
<u>3.</u> Эчтөлөк	4 бит
<u>4.</u> Аңлатма язуу.....	5-8 бит
<u>5.</u> Программаның укыту планы 1 нче уку елы.....	9-10 бит
<u>6.</u> Программаның эчтөлөгө	11-12 бит
<u>7.</u> Программаның укыту планы 2 нче уку елы.....	13-15 бит
<u>8.</u> Программаның эчтөлөгө	16 бит
<u>9.</u> Программаның фаразланган нәтижеләре.....	17 бит
<u>10.</u> Программаны гамәлгә ашыруның оештыру- педагогик шартлары ...	18 бит
<u>11.</u> Контроль төрлөрө.....	18 бит
<u>12.</u> Программа үтөлешенен методик, материалъ яктан тээмин ителеше:..	18 бит
<u>13.</u> Кулланылган әдәбият:.....	19 бит

Анлатма язуы

Программаның юнөлеше- сэнгать юнөлеше. Ул балагабалага белем бирү шартлары гына түгел, э аларны эшкэртергә һәм үзләренең карашын билгеләргә дә мөмкинлек бирә. Моның өчен иң әйбәт чара булып театральлештергән шөгыйльләр тора. Чөнки уен- мәктәпкчә яшътәге балаларда иң әһәмиятлеләрдән санала. Ә театр иң демократик, яшъ үзенччәлекләренә туры килерлек сэнгать төре. Ул педагогик һәм психологик актуаль проблемаларны хәл итәргә булыша. Алар әхлак тәрбиясе бирергә , коммуникатив шәхес формалаштырыга, күзаллау, фантазия, инициатива, фикер йөртүгә, туган телне яратырга ярдәм итә. Театральлештергән шөгыйльләр аша балалар образлар, тавыш, буяу аркылы әйләнә-тирә беләнтанышалар. Театраль чара аша бала яна хисләр, белемнәр, күнекмәләр, матур әдәбиятка кызыксыну, сүз байлыгы, сөйләм телен үстерү зэвык һәм әхлак тәрбиясе алалар. . Тормышның көзгесе булган әлеге сэнгать укучыларны яна хисләр, белемнәр, күнекмәләр белән баетырга, матур әдәбиятка кызыксыну уятырга, сүз байлыгы, сөйләм телен үстерергә ярдәм итә.

Бирелгән гомумбелем программасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:

1. “Россия Федерациясендә белем бирү турында”гы федераль закон (“Федеральный закон от 29.12.2012 № 273 – ФЗ . 2023 елның 1 сентябренәнүз көченә кергән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)
2. Федералж законга укучыларны тәрбияләү мәсьәләләре буенча үзгәрешләр кертү хакында”гы федералж закон. (“Федералжный закон от 31 июля 2020 г. №304-ФЗ)
3. «Социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) хезмәтләре күрсәтүгә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында ” 2020 елның 13 июлендәге 189-ФЗ номерлы Федераль закон (28.12.2022 елдан үз көченә кергән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)
4. Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 3.09.2019 №467 боерыгы белән расланган Балаларга өстәмә белем бирүнең төбәк системаларын үстерүнең максатчан моделе
5. РФ Хөкүмәтенең 2022 елның 31 мартындагы 678-р номерлы боерыгы белән расланган 2030 елга кадәр балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясе
6. РФ Мәгариф министрлыгының «өстәмә гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында ” 2022 елның 27 июлендәге 629 номерлы боерыгы (2023 елның 1 мартыннан үз көченә керде һәм 2029 елның 28 февраленә кадәр гамәлдә)

7. Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларның белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда электрон укутуны, дистанцион белем бирү технологияләрен куллану кагыйдәләрен раслау турында»11.10.2023 №1678 карары
8. «Белем бирү программаларын челтәр рәвешендә гамәлгә ашырганда белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру турында " Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 2020 елның 5 августындагы 882/391 номерлы боерыгы (2022 елның 26 июленә үзгәрешләр кертеп)
9. .Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 31.01.2022 №ДГ-245/06 хаты " электрон укутуны һәм дистанцион белем бирү технологияләрен кулланып өстәмә гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыру буенча Методик тәкъдимнәр»
- 10.РФ Мәгариф министрлыгының «дәрестән тыш эшчәнлек курсларын, тәрбия һәм социализация программаларын, дистанцион белем бирү технологияләрен кулланып, өстәмә гомуми үсеш программаларын гамәлгә ашыру турында»2020 елның 7 маендагы вб-976/04 номерлы хаты
- 11.Россия Мәгариф министрлыгының 29.09.2023 ел, №АБ-3935/06 хаты «балаларга өстәмә белем бирү сыйфатын арттыруга юнәлдерелгән балаларның өстәмә белем бирү системасында эчтәлеген, методларын һәм технологияләрен яңарту механизмнарын формалаштыру буенча методик киңәшләр, шул исәптән эмоциональ, физик, интеллектуаль, рухи белемгә бәйле функциональ грамоталылык һәм компетентлык формалаштыруны тәмин итүче компонентларны кертү Россия Федерациясенен гомуми белем бирү сыйфаты буенча дөнъяның алдынгы ун иле исәбенә керүе өчен, илнең фәнни-технологик һәм мәдәни үсешенә өстенлекле юнәлешләрен гамәлгә ашыру»
- 12.“Балаларга өстәмә белем бирү оешмаларының эчтәлегенә һәм эш режимын оештыруга санитар – эпидемиологик таләпләр” СанПин 2.4.3648-20 (“Санитарно – эпидемиологические требования организациям воспитания и обучения,отдыха и оздоровления детей и молодежи" утверждены постановлением Главного санитарного врача Российской Федерации от 28.09.2020г.№28)
- 13.Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының «яңа редакциядә өстәмә гомуми белем бирү программаларын (шул исәптән жайлаштырылганнарын) проектлау һәм гамәлгә ашыру буенча Методик тәкъдимнәр жиберү турында»07.03.2023 ел, №2749/23 хаты
- 14.Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Яңа Кенәр балалар ижаты йорты» уставы.

Материалның актуальлеге. Театр – сэнгатынең бер төре. Ул үз эченә әдәбият, музыка, бию,сынлы сэнгатыне берләштерә. Бүгенге укучыларның сэнгаты дөнъясында театр арткы планда тора. Чөнки балалар күбрәк компьютер артында утырырга,сериаллар карарга,эстрада музыкалары тыңларга яраталар.

Бүгенге көндә үсеп килүче яшь буынны халкыбызның традицияләре үрнәгендә тәрбияләү- мөһим бурычларның берсе.Ә кече яшьтәге балаларга белем һәм тәрбия бирү иң авыр һәм четерекле эш .Балага милли горейф-гадәтләр, милли традицияләр никадәр иртәрәк бирелсә, ул шәхес буларак шулкадәр көчле, телен, илен, милләтен сөя белүче булып үсәчәк.Үз телен, милләтен, мәдәниятен белеп, аңа хөрмәт белән карый белүче генә башка милләт вәкилләрен, аларның горейф-гадәтләрен ихтирам итә белә. Туган телне, милли мәдәниятне өйрәнәп һәм янәшә яшәүче башка халыкларның да теленә, мәдәниятенә, милли традицияләренә тирән ихтирам белән карый белүче балалар безнең мәгариф һәм милли мәдәнитне үстерүнең нигез ташын тәшкил итәргә тиеш.

Үзара дус булып, оешканлык белән үтәлгән эш көне балаларга ижади шатлык китерә. Мәктәп театры түгәрәге- ижади сәләтне үстерү өчен отышлы эш төре. Түгәрәкне алып бару өчен вакыт, түземлелек һәм хыял да кирәк.

Программаның үзенчәлеге: балаларны тәрбияләүдә һәм аларның үсешләрендә театр чаралары аша эшлекле якын килү – бала спектакльдә рәссам, артист, режиссер ролендә була.

Видео һәм фото материаллар белән эшләү, балаларның театр эшчәнлегенә өчен шәхси көндәлекләрен куллануы яңалыклы үзенчәлек булып тора.

Түгәрәкнең максаты: Укучыларны татар театр сэнгатын аңларга һәм образларны ижат итәргә өйрәтү; театр аша балаларга әхлак тәрбиясе бирү.

Бурычлар:

Белем бирү бурычлары :

- Театр сэнгатынең мәгънәсен аңлауларына ирешү;
- Образларны тормышчан ижат итү серләренә төшендерү;
- әдәби сөйләм телен үстерү;

- хәтерне, күзаллауны яхшырту;
- чыгыш ясаганда үзеңне иркен тотарга өйрәтү;

Тәрбияви бурыч :

- Театрның үткән юлын, аның беренче яралгыларын аңлауларына ирешү;
- театраль сәнгатьнең төрләрән (жанрларын) аера алуларын өйрәтү;
- Классик әсәрләр сәхнәләштерү;
- Татар язучылары әсәрләренә өстенлек бирү;
- театр аша балаларда бер-берләренә, олыларга ярдәм итешү, инсафлылык тәрбияләү;

Үстерелешле бурыч :

- Аеруча балалар өчен язылган һәм классик әсәрләр сәхнәләштерү, иҗат итү.
- Төрлебәйге-ярышларда, ата-аналаралдындачыгышларясау.
- Сүзсәнгатеннәналганбелемнәрентирәнәйтү, гомумиләштерү.
- укучыларның артистлык сәләтен, ижади талантларын үстерү.

Укучыларда театр сәнгатенә кызыксыну уяту максатыннан мин мәктәптә “ Мәктәп театры” түгәрәге оештырам. Мәктәп театры укучыларның сәләтләрен ачарга, уй- хыялларын үстерергә мөмкинлек бирә, матурлыкны күрә белергә өйрәтә,ижади эшчәнлекне баета.

Курс башлангыч сыйныф 1-2 класс укучылары өчен төзелә. Тел байлыгын үстерү, дәрәс итеп туган телебездә сөйләшергә өйрәнү өчен курсның әһәмияте мөһим.

Программа үтөлешенен срогы һәм этаплары:Программа 2 уку елына төзелде.Беренче уку елында атнага 4сэг, барлығы-144 сэг, икенче уку елында атнага 6 сэг,барлығы -216 сэгать.

Этаплары:

- спектакль сайлау, уку; персонажлар турында фикер алышу;
- сүзләрен ятлау, хәрәкәтләнергә өйрәнү, спектакльне ззерләү;
- спектакльне кую;

Нәтижэләр ясау сыйфатын тормышка ашыру формасы

- "Мәктәп театры" программасы укучыларның агымдагы һәм арадаш аттестациясен үз эченә ала. Укучыларның өлгереше төрле чыгышларда, контроль дәресләрдә, зачетларда, концертларда, конкурсларда карап тикшерелә.

Дәресләр режимы:“Әкият ” мәктәп театры түгәрәге дүшәмбе һәм чәршәмбе һәм жомга көннәрендә 12:00 – 13:40 сэгатьләрдә үткәрелә.

Программаның укыту планы.

1нче уку елы

№	Темалар	Сәгатьләр саны			Занятие формасы	Аттестация формасы
		барысы	теория	практика		
I	Кереш өлеш.	4	4			
1.1	Кереш. Оештыру. Түгәрәкнең максат, бурычлары. Хезмәткуркынычсызлыгыкагыйдәләре.	4	4		Әңгәмә	
II	Сәхнә серләре	18	4	14		
2.1	Сәхнә теле	4	2	2	Әңгәмә	
2.2	Сәхнә серләре	6	2	4	Әңгәмә, ижади эш	
2.3	Татар халык ижаты	8	2	6	Әңгәмә, ижади эш	Кон.дәрес
III	Закирова Кафия Валиевнаның “Үрдәк беренчелекне алган” әкият-пьесасы	34	2	32		
3.1	Закирова Кафия Валиевнаның “Үрдәк беренчелекне алган әсәренең эчтәлегә белән танышу.	2	2		Әсәрне уку	
3.2	Бүленгән рольләр буенча сүзләргә ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	10		10	Практик эш	
3.3	Декорация ясау.	4		4	Практик эш	

3.4	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	4		4	Ижади эш	
3.5	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчелекләрне төзәтү	8		8	Ижади эш	
3.6	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.	6		6	чыгыш	Спектакль кую
IV	Халык уеннары	8		8		
4.1	Уеннар	8		8	Ижади эш	Кон.дәрес
V	Г.Гыйльманов “Шүрәләләр ни атлы?” спектакле	60	2	58		
5.1	Яңа әсәр сайлау. Әсәр белән танышу. “Шүрәләләр ни атлы?” әсәре.	2	2			
5.2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	12		12	Ижади эш	
5.3	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	8		8	Ижади эш	
5.4	Декорацияясау	8		8	Практик эш	
5.5	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	12		12	Ижади эш	
5.6	Жырлар, биюләр өйрәнү	8		8	Ижади эш	
5.7	Киёмнәр әзерләү. Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек.	6		6	Практик эш	
5.8	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.	4		4	чыгыш	Спектакль кую
VI	Бәйрәмнәр	4	2	2		
6.1	Бәйрәмнәр	4	2	2	Ижади эш	зачёт
VII	Районыбыз талантлары белән танышу	14	4	10		
7.1	Данлыклы шәхесләре белән танышу	10	2	8	Әңгәмә, ижади эш	конкурс
7.2	Экскурсияләр	4		4	экскурсия	
VIII	Йомгаклау.	2	2			
8.1	Йомгаклау	2	2		Сорау-жавап	зачёт
	Барлығы	144	20	124		

Программаның эчтәлеге:

Кереш дәрес. Оештыру. (4 сәг.) Мәктәп театры турында әңгәмә. .Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу. Оештыру эшләре. Түгәрәк әгъзаларының бурычлары.

Сәхнә серләре. (18 сәг.) Сәхнә теленең тормыштагы гади телдән аермасы. Укучыларның сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү. Хәрәкәтләр, мимика һәм гәүдә тотышы. Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле. Сәхнә серләренә өйрәнү. Видеоязмалар карау.. Киенү-бизәнү осталыгы турында сөйләшү. Татар халык ижаты белән танышу. Татар халык ижатының үзенчәлекләрен билгеләү. Индивидуаль рәвештә жырлар, биоләр өйрәнү. Киемнәр эзерләү.

Закирова Кафия Валиевнаның “Үрдәк беренчелекне алган” әкият-пьесасы (34 сәг.). Бүленгән рольләр буенча сүзләргә ятлау. Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү. Хәрәкәтләнү күнегүләренә, декорация ясарга өйрәтү. Сценарий өчен атрибутлар ,костюмнар ясау.

Г.Гыйльманов “Шүрәләләр ни атлы?” спектакле (60 сәг.) Бүленгән рольләр буенча сүзләргә ятлау. Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү. Хәрәкәтләнү күнегүләренә, декорация ясарга өйрәтү. Сценарий өчен атрибутлар ,костюмнар ясау.

Халык уеннары. (8 сәг.) Халык уеннарының төрләрен өйрәтү. берничә уенны уйнап карау. Халык уеннарына кызыксыну уяту. Татар халкының сәхнә уеннары, такмак, такмаза, тел шомарткычлар турында мәгълумат бирү. Сәхнә өчен куелган

уеннарны өйрәнү, сәхнәдә кую. Балаларны парлы, күмәк биоләргә өйрәтү (бию элементларын кабатлау, көйгә басу, киёмнәр эзерләү). Бәйрәмнәрдә чыгыш ясау.

Бәйрәмнәр. (4 сәг.) Халык бәйрәмнәренә төрләрен өйрәтү. Аларның килеп чыгышын, кирәклеген аңлату.

Районыбыз талантлары. (14 сэг.) Районнан чыккан язучылар һәм сэнгать әһелләре белән таныштыруны дәвам итү.

Районыбызның туган як музеена, Яңа Кенәр балалар ижат йортына сәяхәт. Композиторларыбыз ижаты белән танышуны дәвам итү.

Йомгаклау. (2 сэг.) Ел буе өйрәнгәннәргә нәтижә ясау.

Программаның фаразланган нәтижәләре

Уку елы ахырында укучылар белергә тиеш :

- Театр сәнгате, анын төп үзенчәлеге.
- Татар театр сәнгате, анын тәүге адымнары, формалашучоры, үткән юлы.
- Милли театрыбыз, анын беренче карлыгачлары (язучы-драматурглары, артист-актерлары, режиссерлары).
- Драма жанрлары.
- Классик драма әсәрләре, классик драматурглары жаты.
- Актерлык бурычы, образга керү һәм төемлап сөйләү.
- Режиссер күрсәтмәләренәңдый, үтибелү.
- Мәдәниятнең белүче, ижад итәләнчә, әхлак сыйфатларына ия кеше булу.

Укучы әшли, башкара белергә тиеш :

- Театр сәнгате башка сәнгать төрләреннән аера.
- Татар театры тарихы, үткән юлы беләнтаныш.
- Сәнгатьләсәйли, образга керә.
- Актерлык талантына ия.
- Ижади һәм мөстәкыйль, үзгичәшләрен башкаларга да бирә ала.
- Драма төрләрен аера, классик әсәрләренәңдый.
- Сәхнә тормышы беләнтаныш, башка милләт театрлары беләндәкызыксына.

Программаның укыту планы.

2нче уку елы

№	Темалар	Сәгатьләр саны			Занятие формасы	Аттестация формасы
		барысы	теория	практика		
I	Кереш өлеш.	4	4			
1.1	Кереш. Оештыру. Түгәрәкнең максат, бурычлары. Хезмәткуркынычсызлыгыкагаыйдәләре.	4	4		Әңгәмә	
II	Без – яшь артистлар	28	10	18		
2.1	Сәнгатьлесөйләмкүнекмәләренүстерү.	4	2	2	Әңгәмә	
2.2	Сәхнәсерләренәөйрәнү. Видеоязмаларкарау.	4	2	2	Әңгәмә, ижади эш	
2.3	Киенү-бизәнүосталыгы. Декорациянең роле.	4	2	2	Әңгәмә, ижади эш	Кон.дәрәс
2.4	Әкиятләрдәнөзекләрсәхнәләштерү. (Укучыларныңижадиэшләре.)	4		4	ижади эш	
2.5	Татар халыкижаты. Жырлартыңлау.	4	2	2	Әңгәмә, ижади эш	
2.6	Такмак, такмаза, тел шомарткычлар.	4	2	2	Әңгәмә, ижади эш	
2.7	Шигырькуәстендәэш	4		4	ижади эш	Кон. дәрәс

III	А.Алишның “Койрыклар”экиятө.	38	2	36		
3.1	А.Алишның “Койрыклар”экиятө белән танышу	2	2		Әсәрне уку	
3.2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	10		10	Практик эш	
3.3	Декорация ясау.	4		4	Практик эш	
3.4	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	6		6	Ижади эш	
3.5	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү	10		10	Ижади эш	
3.6	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.	6		6	чыгыш	Спектакль кую
IV	Халык уеннары	8		8		
4.1	Уеннар	8		8	Ижади эш	Кон.дәрес
V	“Ут белән шаярма!” экологик әкият	60	2	58		
5.1	Яңа әсәр сайлау.Әсәр белән танышу. “Ут белән шаярма!” экологик әкият	2	2			
5.2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	12		12	Ижади эш	
5.3	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	8		8	Ижади эш	
5.4	Декорацияясау	8		8	Практик эш	
5.5	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	12		12	Ижади эш	
5.6	Жырлар, биюләр өйрәнү	8		8	Ижади эш	
5.7	Киёмнәр әзерләү. Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек.	6		6	Практик эш	
5.8	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.	4		4	чыгыш	Спектакль кую
VI	“Тукай,син безнең күңелләрдә”	36	6	30		
6.1	“Тукай син безнең күңелләрдә”әдәби-музыкаль кичәсе белән таныштыру.	2	2		әңгәмә	
6.2	Сценарий белән таныштыру.Рольләрне бүлү.	2	2		әңгәмә	
6.3	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп	10	2	8	Ижади эш	

	сөйлэргэ өйрөнү.					
6.4	Бэйрэм өчен атрибутлар ,костюмнар эзерлэү	4		4	Практик эш	
6.5	Рольлэрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	8		8	Ижади эш	
6.6	Әсэр өчен яңа жыр өйрөнү	2		2	Практик эш	
6.7	Әсэрне сәхнэләштерү. Кимчелеклэрне төзөтү	6		6	Практик эш	
6.8	Тамашачылар алдында чыгыш ясау	2		2	Чыгыш ясау	Спектакль кую
VII		22	2	20		
7.1	Ш.Фәрхетдинов “Шифалы су”спектакле белән танышу.	2	2		әңгәмә	
7.2	Бүленгән рольләр буенча сүзлэрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйлэргэ өйрөнү.	6		6	практик эш	
7.3	Декорация ясау.	2		2	ижади эш	
7.4	Рольлэрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	8		8	ижади эш	
7.5	Әсэрне сәхнэләштерү. Кимчелеклэрне төзөтү.	2		2	практик эш	
7.6	Тамашачылар алдында чыгыш ясау	2		2	чыгыш ясау	Спектакль кую
VIII	Бэйрәмнәр	4	2	2		
8.1	Бэйрәмнәр	4	2	2	Ижади эш	зачёт
IX	Районыбыз талантлары белән танышу	14	2	12		
9.1	Данлыклы шәхесләрә белән танышу	10	2	8	Әңгәмә, ижади эш	конкурс
9.2	Экскурсияләр	4		4	экскурсия	
X	Йомгаклау.	2	2			
10.1	Йомгаклау	2	2		Сорау-жавап	зачёт
	Барлыгы	216	32	184		

Программаның эчтәлеге:

Кереш дәрес. Оештыру.(4 сәг.) Мәктәп театры турында әңгәмә. .Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу.

Оештыру эшләре. Түгәрәк әгъзаларының бурычлары.

Без – яшь артистлар. (28 сәг.) Укучыларның сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү. Сәхнә серләренә өйрәнү.

Киенү-бизәнү осталыгы турында сөйләшү, видеодан чыгышлар карау.

Татар халыкижатыбеләнтанышу. Татар халыкижатыныңүзенчәлекләренбилгеләү.

Индивидуальрәвештәжырлар, шигырләрөйрәнү. Киемнәрәзерләү.

Татар халкыныңсәхнәуеннары, такмак, такмаза, тел шомарткычлартурундамәгълумат бирү. Сәхнәөченкуелгануеннарныөйрәнү

Спектакльләр өйрәнү.(156 сәг.) А.Алишның “Койрыклар”әкиятә.(38 сәг.);

“Ут белән шаярма!” экологик әкият (60 сәг.);

“Тукай, син безнең күнелләрдә” әдәби-музыкаль кичә. (36 сәг.),

Ш.Фәрхетдинов “Шифалы су”спектакле спектакле. (22 сәг.)

Халык уеннары. (8 сәг.) Халык уеннарының төрләрен өйрәтү. берничә уенны уйнап карау. Халык уеннарына

кызыксыну уяту.Татар халкының сәхнә уеннары, такмак, такмаза, тел шомарткычлар турында мәгълумат бирү. Сәхнә өчен куелган уеннарны өйрәнү, сәхнәдә кую.Балаларны парлы, күмәк биюләргә өйрәтү (бию элементларын кабатлау, көйгә басу, киёмнәр әзерләү).Бәйрәмнәрдә чыгыш ясау.

Бәйрәмнәр. (4 сәг.) Халык бәйрәмнәренә төрләрен өйрәтү. Аларның килеп чыгышын, кирәклеген аңлату.

Районыбыз талантлары. (14 сәг.) Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән таныштыруны дәвам итү.

Районыбызның туган як музеена, Яңа Кенәр балалар ижат йортына сәяхәт. Композиторларыбыз ижаты белән танышуны дәвам итү.

Йомгаклау. (2 сәг.) Ел буге өйрәнгәннәргә нәтижә ясау.

Программаның фаразланган нәтижәләре

Уку елы ахырында укучылар белергә тиеш :

- Театр сәнгате, анын төп үзенчәлеге.
- Татар театр сәнгате, анын тәүге адымнары, формалашучоры, үткән юлы.
- Милли театрыбыз, анын беренче карлыгачлары (язучы-драматурглары, артист-актерлары, режиссерлары).
- Драма жанрлары.
- Классик драма әсәрләре, классик драматурглары жаты.
- Актерлык бурычы, образга керү һәм төемлап сөйләү.
- Режиссер күрсәтмәләренә һәм үтибелү.
- Мәдәниятнең белүче, ижад итә алган, эхлак сыйфатларына ия кеше булу.

Укучы әшли, башкара белергә тиеш :

- Театр сәнгате башка сәнгать төрләреннән аера.
- Татар театры тарихы, үткән юлы беләнтаныш.
- Сәнгатьләсәйли, образга керә.
- Актерлык талантына ия.
- Ижади һәм мөстәкыйль, үзгичәшләр башкаларга да бирә ала.
- Драма төрләрен аера, классик әсәрләренә һәм үтибелү.
- Сәхнә тормышы беләнтаныш, башка милләт театрлары беләндәкызыксына.

Нәтижэләр ясау сыйфатын тормышка ашыру формасы

"Мәктәп театры" программасы укучыларның агымдагы һәм арадаш аттестациясен үз эченә ала. Укучыларның өлгерешә төрлө чыгышларда, контроль дәресләрдә, зачетларда, концертларда, конкурсларда карап тикшерелә.

Дәреснең формасы һәм режимы:

практик дәрес, төркемнәрдә эшләү, актёрлык осталыгы буенча тренингләр, уеннар, әңгәмә, уен-сәяхәт, экскурсия

Контроль төрләре:

- агымдагы – балаларны һәр дәрестә күзәтеп тору
- арадаш – бәйрәмнәр, ярышлар, зачетлар, конкурслар

Йомгаклау – концерт, спектакль кую, ачык дәресләр

-

Программа үтәлешенә методик, дидактик һәм материал яктан тәэмин ителеше:

Тугәрәк үткәрү өчен кабинет : Актлар залы

Методик алымнар – бәхәсләшү, мөстәкыйль эшләү, күзәтүчәнлек, эзләнүчәнлек, ижади эшләү, уен формасын куллану;
Материаль ягы - фортепьяно, синтезатор, магнитофон, ноутбук

Педагогга файдалану өчен әдәбият исемлеге:

1. Г.Ш. Вильданова “Мәктәп яшендәге балалар өчен өстәмә белем бирү кысаларында театр түгәрәген оештыру” методик ярдәмлек.
2. Г.Ш. Вильданова “Театр түгәрәгендә сәламәтлекне саклау технологияләре” методик ярдәмлек.
3. Газизов Р. Татар халык әкиятләре. “Раннур” нәшрияты, 1999. – 382 б.
4. К.В. Закирова. Мин бәйрәмнәр яратам. // Сценарийлар, музыкаль уеннар. Жырлар. – Казан: Татар. кит. нәшр., 2009. – 232 б.
5. К.В. Закирова “Иң матур сүз”. “Мәгариф” нәшрияты. 2000 ел.
6. Р. Корбан “Куркуын жиңгән куян” Казан. Татарстан китап нәшрияты. 2000 ел.
7. Г. Нуриев “Сәнгатьле уку”
8. Р. Сәлах. “Мәктәп сәхнәсе өчен пьесалар” Казан. Татарстан китап нәшрияты
9. Шарафеева Г. Ә. «Театр эшчәнлегенә буенча кулланма» методик ярдәмлек
10. “Онытылмас мәктәп еллары” Казан. Татарстан китап нәшрияты. 2005 ел.
11. “Күңел ачык бергәләп” “Мәгариф” нәшрияты. 2003.

Укучылар һәм әти-әниләр өчен әдәбият исемлеге:

1. Фәхретдинов Ш. Т. Әкият турында әкият // Әкият-пьесалар. – Казан: Тат. кит. нәшр., 2005. – 239 б.
2. Балалар фольклоры һәм жырлы-сүзле йөз төрле уен. (Жыеп төзүче һәм аңлатма мәкаләләр бирүче Н. Исәнбәт). – Казан: Тат. кит. нәшр., 1984.

приложение

**Татарстан республикасы Арча районы “Яңа Кенәр балалар ижат йорты”
муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе**

Кабул ителде:
методик (педагогик) утырышта
директоры
«_____» _____ 20____ ел.
Протокол № _____

Раслыйм:
МБУДО «Яңа Кенәр БИЙ»
_____ Г.М.Камалиева

Приказ № _____

«_____» _____ 20____ ел.

Мәктәп театры “Әкият”

Календарь укыту графигы
(2 нче уку елы)

Автор-төзүче: Ситдикова Ч.А.

Яңа Кенәр, 2024

№	Ай	Чис ло	Үткәр ү вакыт ы	Занятие формасы	Сәг сан ы	Занятие темасы	Үт кәрү урыны	Кон троль формасы
I					4	Кереш өлеш		
1				Әңгәмә	2	Кереш . Мәктәп театры турында әңгәмә. .Куркы нычсызлык кагыйдәләре белән танышу.	Шушм абаш мәктәб е	
2				Әңгәмә	2	Оештыру эшләре. Түгәрәкәгъзаларыныңбурычлары.		
II					28	Без – яшь артистлар.		
3				Практик эш	2	Сәнгатьлесөйләмкүнекмәләренүстерү.		
4				Практик эш	2	Сәнгатьлесөйләмкүнекмәләренүстерү.		
5				Практик эш	2	Сәхнә серләренә өйрәнү. Видеоязмалар карау.		
6				Практик эш	2	Сәхнә серләренә өйрәнү. Видеоязмалар карау.		
7				Практик эш	2	Киенү-бизәнүосталыгы. Декорациянең роле.		
8				Практик эш	2	Киенү-бизәнүосталыгы. Декорациянең роле.		
9				Практик эш	2	Әкиятләрдән өзекләр сәхнәләштерү. (Укучыларның ижади эшләре.)		
10				Практик эш	2	Әкиятләрдән өзекләр сәхнәләштерү.		

						(Укучыларның ижади эшләре.)		
11				Практик эш	2	Татар халыкижаты. Жырлартыңлау.		
12				Практик эш	2	Татар халыкижаты. Жырлартыңлау.		
13				Практик эш	2	Такмак, такмаза, тел шомарткычлар.		
14				Практик эш	2	Такмак, такмаза, тел шомарткычлар.		
15				Практик эш	2	Шигырь уку өстендэш		
16				Ижади эш	2	.Шигырь уку өстендэш		кон.дәрес
III					38	А.Алишның “Койрыклар” әкиятө.		
17				Рольле уен	2	А.Алишның “Койрыклар” әкиятөнең эчтәлегө белән танышу. Рольләргә бүлеп уку.		
18				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләргө ятлау. Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.		
19				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләргө ятлау. Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.		
20				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләргө ятлау. Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.		
21				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләргө ятлау. Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.		
22				Практик эш	2	Хәрәкәтләнү күнегүләргө		
23				Ижади эш	2	Декорация ясау.		
24				Ижади эш	2	Декорация ясау.		
25				Практик эш	2	Рольләргө башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.		
26				Практик эш	2	Рольләргө башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.		
27				Практик эш	2	Рольләргө башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.		
28				Практик эш	2	Әсәргө сәхнәләштерү. Кимчеләкләргө төзәтү.		
29				Практик эш	2	Әсәргө сәхнәләштерү. Кимчеләкләргө төзәтү.		

30			Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
31			Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
32			Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
33			Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.		Спектакль кую
34			Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.		
35			Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.		Ачык дәрәс
IV				8	Халык уеннары		
36			Рольлеуен	2	Рольлеуеннар.		
37			Рольлеуен	2	Жырлы-биюле уеннар.		
38			Ярыш-уен	2	Такмакәйтешлеуеннар.		ярыш
39			Практик эш	2	Житезлеккә уеннар өйрәнү.		
V.				60	“Ут белән шаярма!” экологик әкият		
40			Практик эш	2	Яңа әсәр сайлау. Әсәр белән танышу. “Ут белән шаярма!” экологик әкият		
41			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
42			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
43			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
44			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
45			Практик эш	2	Сәнгатьлеукубуенчаэш.		
46			Практик эш	2	Сәнгатьлеукубуенчаэш.		
47			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау. Зәлилә ролен башкаручы артистлар белән эш.		
48			Практик эш	2	Елтыр ролен башкаручы артист белән эш.		
49			Практик эш	2	Көяз ролен башкаручы артист белән эш.		

50				Практик эш	2	Тэртипсез малайлар роллэрен башкаручы артистлар белэн эш.		
51				Ижади эш	2	Декорация ясау.		
52				Ижади эш	2	Декорация ясау.		
53				Ижади эш	2	Декорация ясау.		
54				Ижади эш	2	Декорация ясау.		
55				Практик эш	2	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
56				Практик эш	2	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
57				Практик эш	2	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
58				Практик эш	2	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
59				Практик эш	2	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
60				Практик эш	2	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
61				Практик эш	2	Әсәргә жырлар өйрәнү		
62				Практик эш	2	Әсәргә жырлар өйрәнү		
63				Практик эш	2	Биоләр өйрәнү		
64				Практик эш	2	Биоләр өйрәнү		
65				Ижади эш	2	Киёмнәрәзерләү. Сәхнәдәчыгышысаугаәзерлек.		
66				Ижади эш	2	Киёмнәрәзерләү. Сәхнәдәчыгышысаугаәзерлек.		
67				Ижади эш	2	Киёмнәрәзерләү. Сәхнәдәчыгышысаугаәзерлек.		
68				Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау		Спектакль кую
69				Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау		Ижади концерт
VI					36	“Тукай, син безнең күнелләрдә ” кичәсе		
70					2	“Тукай әкиятләренә сәяхәт” әдәби-музыкаль кичәсе белән таныштыру.		

71				Практик эш	2	Сценарий белән таныштыру.Рольләрне бүлү.		
72				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
73				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
74				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
75				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
76				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
77				Практик эш	2	Бәйрәм өчен атрибутлар ,костюмнар эзерләү		
78				Практик эш	2	Бәйрәм өчен атрибутлар ,костюмнар эзерләү		
79				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
80				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
81				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
82				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
83				Практик эш	2	Әсәр өчен яна жыр өйрәнү		
84					2	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчелекләрне төзәтү		
85				Практик эш	2	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчелекләрне төзәтү		
86					2	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчелекләрне төзәтү		
87				чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау		Сп. кую
VII					22	Ш.Фәрхетдинов “Шифалы су”спектакле		
88				Практик эш	2	Ш.Фәрхетдинов “Шифалы су”спектакле белән танышу.		
89				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
90				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
91					2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
92				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		

93			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
94			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
95			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
96			Практик эш	2	Декорация ясау.		
97			Практик эш	2	Әсәрне сәхнэләштерү. Кимчеләкләрне төзәтү		
98			чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау		Сп. кую
VIII				4	Бәйрәмнәр		
99			Әңгәмә	2	Татар халык бәйрәмнәре.		
100			Викторина	2	Йола бәйрәмнәре.		зачёт
IX				14	Районыбыз талантлары белән танышу		
101			Әңгәмә	2	Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән таныштыруны дәвам итү.		
102			Практик эш	2	Татар халык шагыйре Г.Тукайның шигырьләренуку, сәнгатьле уку күнекмәләрен үстерү.		
103			Фикер алышу	2	Туган ягым – яшел бишек. Бүгенгекөн экологик проблемалар. Күзәтүләр буенча фикер алышу.		
104			Конкурс	2	Композиторларыбыз ижаты белән танышуны дәвам итү.		
105			Кызыклы кешеләр белән очрашу	2	Районыбызның данлыклы шәхесләре белән танышу		
106			Экскурсия	2	Районыбызның туганяк музее насәяхәт		
107			Экскурсия	2	Кенәр балалар ижат йортына экскурсия		Кон.

								дәрес
X					2	Йомгаклау		
108				викторина	2	Йомгаклау		